

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2011

Lada Hronová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Lada Hronová

**Prezidentské volby v USA: předvolební
kampaň Baracka Obamy**

Bakalářská práce

Praha 2011

Autor práce: **Lada Hronová**

Vedoucí práce: **Mgr. Jana Sehnálková**

Rok obhajoby: 2011

Bibliografický záznam

HRONOVÁ, Lada. *Prezidentské volby v USA: předvolební kampaň Baracka Obamy*. Praha, 2011. 31 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra amerických studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jana Sehnálková.

Abstrakt

Téma kandidatury Baracka Obamy do funkce prezidenta USA, jeho předvolební kampaně a posléze i vyústění této snahy ve volební vítězství, se stalo důležitým milníkem v americké historii, protože na úřad prezidenta USA poprvé dosáhl Afroameričan. Barack Obama velmi výrazně zaujal americkou i světovou veřejnost již jako kandidát jak v primárkách demokratické strany, tak i ve finálovém klání s republikánským soupeřem Johnem McCain. Důležitou roli nepochybně hrála i obecná neoblíbenost předchozího prezidenta George W. Bushe.

Obama ale také zaujal poněkud neotřelými názory na dění v USA i ve světě, v takzvaných problémových regionech (Afgánistán, Irák, apod.). Hlavním předpokladem pro jeho zvolení se ale stal způsob vedení a financování jeho kampaně. Tým lidí, který organizoval Obamovu kampaň, zavedl do tohoto procesu novinky týkající se především internetové kampaně a způsobu získávání financí a to se ukázalo jako rozhodující.

Ve své práci bych chtěla analyzovat kampaň Baracka Obamy a důvody, proč byl zvolen do funkce prezidenta. V průběhu této kampaně vyvstala logicky rasová otázka vzhledem k etnickému a rasovému původu Obamy. Zaměřím se tedy především na to, jakou roli sehrála v této kampani jeho barva pleti a zda to byla spíše jeho výhoda, anebo nevýhoda vzhledem k historicky zakořeněnému složitému postavení Afroameričanů v americké politice a pokud byla jeho kampaň tímto faktorem poznamenána, jak se s tím vyrovnala. Pokusím se o analýzu použitých literárních pramenů, internetových odkazů a Obamových vlastních proslovů. Za zásadní tedy považuji způsob, jakým vedl a posléze vyhrál Barack Obama svou volební kampaň a roli rasového faktoru v této kampani.

Abstract

Barack Obama's theme of candidature for President of United States of America, campaigning and then successfully won presidential election have become milestone in American history, when the African American president has been elected for the first time. When candidate in primaries with Democratic Party or in final phase of presidential election against his Republican competitor John McCain Barack Obama became well admired by American and also world public. Unmistakably important role had common unpopularity of previous president George W. Bush.

Obama was also well known and treasured for his novel opinions on events in USA and in the world, as called problem regions (Afghanistan, Iraq, etc.). But main assumption for his election became the way of leading and financing of his campaign. Organisation team introduced new ideas into system like internet campaign in a first place but mainly decisive was the way of gaining finance funds.

In my work I would like to analyse Barack Obama's campaign and reasons why he was elected to be the president. During this campaign rose logical race question considering Obama's ethnic and race origin. I would like to concentrate on how important role in the campaign played color of his skin and if this fact was advantage or disadvantage considering historically deeprooted position of African Americans in American politics and if the campaign was marked by it and how it could cope with situation. I will try to analyse used literary sources, internet links and Obama's speeches. I consider major factor Barack Obama's way of leading and after all winning and role of his origin in election campaign.

Klíčová slova

prezident, volby, kampaň, Barack Obama, USA

Keywords

president, election, campaign, Barack Obama, U.S.

Rozsah práce: 63 232 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18.5.2011

Lada Hronová

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD.....	2
1. KANDIDÁT NA PREZIDENTA BARACK OBAMA	5
1.1 PODMÍNKY KANDIDATURY A VSTUP DO PŘEDVOLEBNÍ KAMPANĚ.....	5
1.2 NEOBLÍBENOST GEORGE W. BUSHE A DALŠÍ KANDIDÁTI	6
1.3 OSOBNOST BARACKA OBAMY	8
1.4 POLITICKÁ KARIÉRA A POSTOJE BARACKA OBAMY	9
1.5 MEDIÁLNÍ OBRAZ BARACKA OBAMY.....	12
2. VÝVOJ PŘEDVOLEBNÍ KAMPANĚ A OTÁZKY RASY	15
2.1 PRIMÁRKY A PRŮZKUMY PREFERENCÍ.....	15
2.2 NOMINAČNÍ SJEZDY POLITICKÝCH STRAN	17
2.3 POSTOJE AFROAMERICKÉHO OBYVATELSTVA	18
2.4 OBAMOVA ŘEČ O RASE.....	21
2.5 VOLBY V ŘÍJNU A LISTOPADU 2008.....	24
ZÁVĚR	27
SUMMARY	29
POUŽITÁ LITERATURA.....	30

Úvod

Hlavním tématem této práce je předvolební kampaň Baracka Obamy. Obama se v průběhu své kampaně, během níž se ucházel o post prezidenta Spojených států amerických, stal doslova celebritou. Ať už bychom zmínili jeho veřejná vystoupení a proslovy, nebo účinkování v populárních celostátně sledovaných televizních diskusních pořadech s oblíbenými osobnostmi, jako je Oprah Winfreyová nebo Jay Leno.

Toto téma mě zaujalo právě tím, že se z Obamy v průběhu kampaně stal americký fenomén a zároveň proto, že i já jsem s určitým očekáváním sledovala, zda budou Spojené státy připravené na to, aby si zvolily za svého prezidenta Afroameričana.

Obama ve své kampani využil dosud nevídaným způsobem veřejná média a internet a ještě před svou kandidaturou na funkci prezidenta, jako senátor za Illinois, se objevil na prvních stránkách celostátních časopisů. Nestal se tedy pouze známým politikem, ale i významnou osobností amerického veřejného dění.

Zásadním krokem k jeho vítězství ve volbách byl také inovátorský způsob financování kampaně. Jako první kandidát odmítl ve všeobecných volbách státní příspěvek na svou kampaň, kterou financoval z velké části z příspěvků drobných dárců. Svou internetovou kampaní tak získal až trojnásobek částky, kterou měl k dispozici jeho hlavní soupeř, John McCain.

Vzhledem k tomu, že o životě a kariéře Baracka Obamy vyšly již desítky knih, z nichž velká část je zaměřená hlavně na jeho téměř idylický životní příběh, chtěla bych se zaměřit konkrétně na analýzu jeho předvolební kampaně v roce 2008. Budu se snažit postihnout hlavní příčiny jeho zvolení do funkce prezidenta: z jakých důvodů byl zvolen, jak moc mu pomohly jednotlivé faktory, které níže uvádím a hlavně jakou roli sehrál jeho původ. Podle mého názoru bude zajímavé se zaměřit na to, zda byl jeho afroamerický původ pro něho spíše výhodou či naopak nevýhodou. Americká společnost, má za sebou několik desetiletí, v nichž se musela vyrovnávat s novým způsobem vnímání početné afroamerické menšiny a zvolení Afroameričana do nejvyšší politické funkce je významným mezníkem v amerických dějinách.

V současnosti se musí americká společnost také vyrovnávat s růstem počtu dalších přistěhovalců v zemi, především hispánského původu. Obama navzdory svému afroamerickému původu, anebo právě díky němu, získal většinovou podporu obou

těchto skupin, jak Hispánců, tak Afroameričanů, a stal se také kandidátem mladé, vzdělané populace. Chtěla bych se pokusit o kritické posouzení toho, jak se s jeho původem vyrovnala jeho kampaň a jakým způsobem ho vnímala právě významná skupina afroamerických voličů. Pokusím se zjistit, zda se jeho kampaň zabývala rasovým faktorem a pokud ano, jakou roli tento faktor ve volbách sehrál.

Budu vycházet především ze sekundární literatury, za použití některých primárních pramenů, jako jsou statistiky, Obamovy proslovy a jeho životopis. Bude se tedy jednat o analýzu těchto pramenů. Opírat se budu také o texty Obamova hlavního poradce a jednoho z hlavních organizátorů kampaně, Davida Plouffea¹ a lidí, kteří měli tu možnost s Obamou trávit čas v době jeho kampaně a sledovat zblízka rozhodovací proces jeho administrativy. Jedním z nich byl i David Mendell, z jehož knihy, *Obama- od slibu k činu*,² v práci čerpám. Autor v ní popisuje zasvěceným pohledem politický vzestup Obamy, až do chvíle, kdy oznámil svou kandidaturu na prezidentský úřad. Mendell pomocí rozhovorů s osobami blízkými Baracku Obamovi (rodina, odborní poradci a další významné osobnosti) ukazuje obraz schopného cílevědomého politika, ale zároveň odhaluje i některé jeho slabiny. Dalšími díly, z nichž jsem čerpala, jsou knihy Richarda Wolffea³ a Roberta Kuttnera,⁴ kteří na současnou situaci ve Spojených státech ukazují hlavní argumenty a témata, na kterých Obama postavil celou svou kampaň.

Pro snadnější vysvětlení některých základních pojmů a procesů jsem se rozhodla využít díla obecnějšího zaměření, především knihu Jeffrey M. Berryho a Kennetha Jandy,⁵ Madeleine Albrightové⁶ a českých autorů Vladimíry Dvořákové⁷ a Miloše Krejčího.⁸ Vzhledem k aktuálnosti tématu jsem také čerpala z internetových zdrojů a stránek.

Při psaní jsem postupovala chronologicky po časové ose tak, aby na sebe většina událostí zde popisovaných navazovala. V kapitole s názvem: „Kandidát na prezidenta Barack Obama“ jsem se věnovala samotné osobě Baracka Obamy, jeho vstupu do

¹ PLOUFFE, David. *The Audacity to Win: The Inside Story and Lessons of Barack Obama's Historical Victory*. Viking Press, 2009.

² MENDELL, David. *Obama- Od slibu k činu*. Praha : Práh 2008.

³ WOLFFE, Richard. *Renegade: the Making of a President*. New York : Crown Publishers 2009.

⁴ KUTTNER, Robert. *Obama's Challenge. America's Economic Crisis and the Power of a Transformative Presidency*. Chelsea : Chelsea Green Publishing 2008.

⁵ JANDA, Kenneth, BERRY, Jeffrey M. (a kol.). *Výzva demokracie. Systém vlády v USA*. Praha : Sociologické nakladatelství 1998.

⁶ ALBRIGHTOVÁ, Madeleine. *Doporučení budoucímu prezidentovi*. Praha : Práh 2008. 288 s.

⁷ DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. Praha : Libri 2002.

⁸ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009.

předvolební kampaně a především tomu, kdo vlastně Obama je a čím tak zaujal své voliče. Zmiňuji jeho hlavní názory, především s ohledem na rasovou otázku, která je hlavním tématem celé práce a jeho mediální obraz. V další nejobsáhlejší kapitole pak hovořím o samotné předvolební kampani. Zda byla v průběhu kampaně řešena rasová otázka a v jakém kontextu. Rozebírám blíže postoje jednotlivých skupin voličů a zaměřuji se na postoj afroamerického obyvatelstva Spojených států. Dále se zabývám Obamovým proslovem o rase, v němž vyzývá všechny Američany ke sjednocení a zdůrazňuje význam jednotného národa, který není rozdělen rasovými předsudky a je schopen řešit současné politické problémy jako jednotný a samostatný celek. V závěru práce pak popisuji, k čemu jsem došla a zda jsem si potvrdila či vyvrátila závěry, které zmiňuji v úvodu.

1. Kandidát na prezidenta Barack Obama

1.1 Podmínky kandidatury a vstup do předvolební kampaně

Současné volby amerického prezidenta v posledních desetiletích prošly zásadní proměnou. Úspěch vybraných kandidátů je dnes podmíněn především velmi odlišným složením voličů, mediálním vlivem a finančními možnostmi jednotlivých kandidátů.

Americký volební systém je složitý a má mnohá specifika. Podrobněji rozebírat tento systém by však znamenalo dost možná i popsat několik set stran. Pro účely mé práce je významné zmínit především schválení Zákonu o volebním právu v roce 1965,⁹ který znamenal zákaz diskriminace ve volebním právu a došlo tak ke zrovnoprávnění všech skupin obyvatel v této otázce. Skupiny obyvatel, kterým dříve bylo upíráno právo volit, především Afroameričané, Hispánci, ale v dřívějších letech také například ženy,¹⁰ dnes tvoří významné a početné skupiny, na které se jednotlivé politické strany a kandidáti zvláště zaměřují. Obama se soustředil na skupiny voličů, které tradičně neměly příliš početné zastoupení, protože nechodily k volbám. Volil proto také témata, jejichž prostřednictvím je byl schopný oslovit.

V rámci předvolebních kampaní se kandidáti snaží často nejen přesvědčivě vysvětlovat své postoje k budoucímu směřování země a své návrhy na řešení současných závažných vnitropolitických i mezinárodních otázek, ale tato politická klání často sklouzávají k očerňování opoziční strany a jejích kandidátů a ironickým proslovům směřujícím proti jejich politice, ale i osobním nedostatkům. Vystoupení jednotlivých kandidátů pak může někdy působit jako jedno velké divadlo s cílem co nejvíce očernit a zdiskreditovat konkurenty.

Předvolební kampaň Baracka Obamy byla do té doby bezprecedentní především svou úspěšností. Stala se historickým mezníkem ve vývoji politických kampaní vedených ve vyspělých zemích světa. Obama totiž jako první objevil a plně využil možnosti internetu a získal tak dva hlavní předpoklady pro vstup do prezidentské předvolební kampaně a to popularitu a finance na vedení kampaně.

---

⁹ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S. 198.

¹⁰ Volební právo žen bylo uzákoněno v roce 1920 na základě 19. dodatku ústavy.

Internet, jako nástroj moderní komunikace s voliči sice využívali i jiní kandidáti v posledních letech, Obama byl ale první, který se nezaměřil pouze na reklamu přes internet, ale dokázal také tímto způsobem zajistit podstatnou část financí potřebných pro svou kampaň a aktivovat masy svých voličů. Na internetu byly vytvořeny chaty, spoty, diskusní fóra a rozesílaly se e-mailové zprávy, vše za účelem získání přívrženců tohoto kandidáta. Všechny tyto sociální sítě, jak můžeme souhrnně nazvat všechny zmíněné internetem poskytované služby, mají výhodu v tom, že jsou v dnešní době velmi oblíbené a používané obrovským množstvím lidí po celém světě. Internetová kampaň se ukázala být hlavním důvodem obrovského mediálního úspěchu Obamy. Reklamní kampaň vedená přes televizní, rozhlasová a tištěná média měla podstatně menší výsledek a dopad na voličské preference.

Vzhledem k úpravě legislativy z roku 2002, která stanovila nejvyšší možnou hranici peněžního daru pro kampaň každého kandidáta, se stalo vytvoření sociálních sítí na internetu opravdu zásadním krokem k vítězství. Tímto omezením došlo totiž k odbourání, v politických kláních běžných, hlavních velkých dárců a každý kandidát se tak musel spolehnout na dary v nejvyšší hodnotě 2.400 \$. Klíčovým se tak stalo získání co nejpočetnější masy těchto drobných dárců.

Samozřejmě, jako jiné kandidáty, i Obamu podpořili významní finančníci a podnikatelé, ale nový způsob dárcovství po internetu se osvědčil a stal se Obamovou velkou výhodou. Do poloviny června tak získal Obama na svou kampaň kolem 265 milionů dolarů, zatímco jeho volební soupeř J. McCain jen asi třetinu z této částky.¹¹

1.2 Neoblíbenost George W. Bushe a další kandidáti

Volby v roce 2008 byly od roku 1928 první, v nichž se o současný prezident ani viceprezident neucházeli o nominaci. George W. Bush měl za sebou již druhé volební období, a proto se ze zákona účastnit voleb nemohl. Jeho politika i on sám byl navíc v tomto období velmi nepopulární, což se odrazilo také na popularitě Republikánské strany.

Významným trumfem Obamovy kampaně bylo její hlavní heslo - změna. Po předcházejícím prezidentovi Georgi W. Bushovi byla podstatná část voličů nakloněna změně politické situace. Voliči, a to především mladí, byli odhodláni volit někoho

---

¹¹ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S. 228.

nového. Obama pro ně představoval zajímavého a charismatického kandidáta, který nabízel odlišný pohled na vnitrostátní i zahraniční politiku Spojených států.

Z velké části konzervativní americká společnost byla ochotna přiklonit se k volbě Afroameričana multikulturního původu. Tento posun v myšlení americké společnosti měl několik příčin, které značně ovlivnily veřejné mínění. Z velké části se to týkalo bezpečnostní politiky státu a vedení válečných misí v Afghánistánu a Iráku. Změna, kterou nabízel mladý, charismatický kandidát afroamerického původu, který na svých veřejných vystoupeních oplýval nevídanou energií a idealismem, byla tím, co podstatná část voličů chtěla.

Pro mladé voliče, jejichž volební účast mimochodem ve volbách v roce 2008 byla rekordní, byl Obama kandidátem, který by mohl vytvořit nové prostředí vhodné pro politické reformy. Zaujal je svou otevřeností¹² v názorech na některá problematická témata, ochotou dělat potřebné kompromisy a kombinací pragmatismu s idealistickým smýšlením. Pro americkou politickou scénu je pozitivní to, že zaujal mladou generaci a přispěl tak ke zvýšení jejich zájmu o politické dění a podpořil jejich pozitivní postoj k volebním procesům.

V knize Barack Obama- pokus o nemožné, autor věnuje několik stran mezigeneračním rozdílům, které ovlivňují dnešní politiku a politické preference voličů. Zatímco ostatní kandidáti voleb v roce 2008 a oba předchozí prezidenti dospívali v šedesátých letech v době tzv. generace „baby-boomu“, Obama se obrací ke „generaci X“, tedy generaci vyrůstající v sedmdesátých letech a na počátku let osmdesátých.¹³ Pro dnešní generaci se stal Obama ztělesněním velkého politika, jaké znají již pouze z historie.¹⁴ Obamova snaha o politické reformy, které by znamenaly konec prázdného politického slovíčkaření a stranické moci, je pro ně příslibem lepší budoucnosti a politiky, která bude otevřená veřejnosti, bude reagovat na její potřeby a respektovat její postoje.

Zajímavou a po dlouhou dobu i favorizovanou kandidátkou byla Hillary Clintonová. Jako manželka bývalého prezidenta a významná právnička měla velkou podporu voličů a také významnou finanční podporu nejen od dárců, ale i od svého manžela. Její nevýhodou se stal fakt, že americká společnost je v jejím případě

---

¹² Mimo jiné i v otázce nelegálních drog, kdy se přiznal, že v mládí, jako velká část adolescentů, drogy užíval.

¹³ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. S.11-20.

rozdělená na nadšené přívržence a naopak na otevřené odpůrce. Clintonová je ale v každém případě výraznou osobností politické scény, což pomohlo nakonec i samotnému Obamovi, protože po ukončení své kandidatury po posledních primárákách veřejně podpořila jeho kampaň na důkaz jednoty jejich strany.

Obamovy schopnosti, ambice a cílevědomost ho dovedla až na vrchol politické kariéry a zároveň mu získala velkou oblibu u voličů. Přestože byl atraktivním kandidátem, jak jsem již zmínila, především pro skupinu mladých voličů, Afroameričanů, Hispánců a žen, pro své zvolení si potřeboval získat především podstatnou část bělošské populace, ve které jeho barva pleti vzbuzovala samozřejmě jisté pochybnosti. Americká společnost je sice velmi nábožensky otevřená a svobodomyšlná, ale zrovna tak konzervativní a tradiční, s čímž také souvisí projevy provinčnosti, xenofobie a dalších predsudků, které se ve větší míře projevovaly v průběhu celého dvacátého století. Konzervativní republikánští kandidáti mají tedy vždy svou velkou voličskou základnu, k níž se mimo jiné po ukončení kampaně H. Clintonové, přidala asi pětina jejich příznivců.

Oproti 72 -letému McCainovi měl ale 46 -ti letý Obama jistou výhodu. Byl zárukou především pro mladé a vzdělané voliče, kteří chtěli změnu v době, kdy země zmítala ekonomická krize, a zdálo se, že je třeba reforem pro rozhybání stagnující ekonomiky a udržení svého výsadního práva a konkurenceschopnosti na světovém trhu. Ekonomické otázky se pochopitelně staly významným tématem celé kampaně a voleb v roce 2008.

1.3 Osobnost Baracka Obamy

Osobnost Baracka Obamy byla formována odmalička mnohým okolnostmi. Jako černošské dítě bílé matky byl poznamenán již v dětském věku rasovým faktorem. Jeho charakter ovlivňovalo časté stěhování, na druhou stranu díky tomu poznal i velmi problematické a chudé oblasti světa a v útlém věku zjistil, jak je život v některých zemích drsný, a to jak při svém pobytu v Indonésii, tak hlavně později při práci komunitního pracovníka v jedné z velmi chudých černošských čtvrtí, jakou je Chicagská Far South Side. Obama jinak vyrůstal v intelektuálním prostředí své matky,

---

¹⁴ Historií je zde u mladé generace myšleno již období poválečných prezidentů až do období devadesátých let. Respektive se předpokládá, že jedinými prezidenty, které si pamatují z vlastní zkušenosti, jsou B. Clinton a G. W. Bush.

od níž pravděpodobně získal cílevědomost, obětavost svému životnímu poslání a pracovitost.¹⁵

V době, kdy Obama pracoval jako komunitní pracovník v Chicagu, se vytvářely jeho představy o politické praxi. Pracoval zde od roku 1985 jako sociálního pracovník, který se staral o zlepšení podmínek početné afroamerické skupiny obyvatel. Sám se tak často setkával s politickým vedením na místní úrovni a řešil s nimi konkrétní problémy z každodenního života těchto lidí. Samozřejmě často narážel na neochotu úřadů. To ho také vedlo po čtyřleté práci k rozhodnutí začít se politicky angažovat a získat tak lepší vyjednávací podmínky s úřady a politickými představiteli.¹⁶ Zjistil, že prosadit výraznější změny lze pouze „shora“.

Také získal významné zkušenosti a dovednosti týkající se vedení ostatních lidí a organizování komunity. Jako komunitní pracovník se musel snažit prosazovat veřejné názory a věřil, že je třeba komunikovat veškeré změny s těmi, kterých se to týká, dělat rozhodnutí ve veřejném zájmu a s ohledem na základní principy. Snažil se předkládat své návrhy řešení široké veřejnosti, pořádal diskuze se svými místními voliči a například i organizoval petiční hnutí za stažení vojsk z Iráku.¹⁷

Později začal studovat práva na jedné z nejprestižnějších univerzit světa, na Harvardu. Studia dokončil s vyznamenáním a již na škole zastával funkci předsedy Harvard Law Review. Po studiích začal pracovat pro advokátní kancelář Miner, Barnhill & Galland. Celou svou právnickou praxi se věnoval ochraně lidských práv a pomoci menšinám. Později také přednášel ústavní právo na univerzitě v Chicagu.

1.4 Politická kariéra a postoje Baracka Obamy

Obama byl od začátku označován jako nezkušený kandidát, jímž popravdě i byl. Jeho nedostatek politických zkušeností na federální úrovni byl často napadán a zdůrazňován jako jeho velké mínus. Podobný problém ale provázel i například bývalého prezidenta George W. Bushe, přestože byl nakonec zvolen v obou volebních obdobích. Obamova kvalifikace byla zpochybňována především argumenty, že v důsledku relativně krátkého působení ve federální politice nejsou dostatečně známy jeho názory na zásadní politická témata a způsob řešení současných problémů země. Kvůli tomu

¹⁵ MENDELL, David. *Obama- Od slibu k činu*. Praha : Práh 2008. S. 28-40.

¹⁶ Ibidem. S. 74-88.

¹⁷ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. S. 15.

býval často nařknut z toho, že v jeho kampani je důležitější forma než obsah. Pravdou ale spíše je, že samozřejmě každý kandidát se snaží především zapůsobit a zvolit co nejatraktivnější formu, kterou pak doplňuje spíše jasnými a stručnými hesly, vyjadřujícími jeho postoj k jednotlivým politickým otázkám, než aby obsáhle vysvětlovali způsob řešení aktuálních problémů. Obrovskou roli přitom hrají především média. Kandidát je nucen prezentovat se v nich obvykle stručným, dobře zapamatovatelným a atraktivním heslem, kterým může zaujmout. Z rychlosti mediálního prostředí pak vyplývá i zjednodušený způsob prezentace kandidátů.

V případě Obamy významnou roli sehrála právě média, která se často raději soustředila na otázky týkající se jeho neobvyklého původu a atraktivního životního příběhu, jako afroamerického kandidáta, který musel dlouho hledat sám sebe, vystudoval prestižní školu a stal se bojovníkem za práva národnostních menšin a chudých obyvatel. Serióznější témata v jeho rozhovorech byla často až na druhém místě. Sama média tak udělala z jeho osoby mediální hvězdu a následně mu to samozřejmě vyčítala. Z hlediska mediálního zájmu a sledovanosti diváků je to pochopitelné a pro Obamovo zviditelnění byl každý zájem, ať už jakýkoliv, obrovským přínosem.

Opačný názor vyjádřili jiní, kteří se zaměřili na jeho webové stránky, na nichž Obama podrobně vysvětloval a obhajoval své názory na zahraniční i domácí politiku státu a ani jeho veřejné proslovy nepostrádaly tato témata. Obvykle se Obama uchyloval k diskuzím s veřejností nad konkrétní otázkou, která je právě mohla zajímat a nejen, že obhajoval svá stanoviska, ale i poslouchal názory těch, kterých se to týkalo nejvíce. Pokud se ale podíváme objektivně na jeho politické zkušenosti, strávil Obama osm let v senátu ve státě Illinois a čtyři roky v Senátu Spojených států.¹⁸

Zcela jiné zkušenosti, než ostatní kandidáti, ale získal také při své práci v komunitách, kde se osobně seznámil s těmi nejchudšími vrstvami obyvatel a v rámci své práce se snažil hájit jejich práva. Zda ho tato kariéra opravňuje či neopravňuje k tomu, aby dokázal čelit světovému terorismu, problémům s globálním oteplováním a vedl válku v Iráku, to byla samozřejmě hlavní veřejná otázka, která vyvstávala, ale na níž nelze jednoznačně odpovědět. To ovšem neznamená, že všichni jeho předchůdci na tuto pozici měli větší politickou průpravu.

---

¹⁸ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. S. 39.

Zdůrazňován byl i jeho věk. Obama rozhodně není nejmladším kandidátem v historii, i John F. Kennedy, anebo Bill Clinton byli v době své kandidatury mladší. Zajímavé by také bylo zmínit, že o zkušenostech jiných kandidátů v těchto volbách a jejich oprávnění ke kandidatuře se média v podstatě za celou dobu kampaně tolik nezmiňovala, což bylo nepochybně dáno mediální a veřejnou atraktivitou osoby Baracka Obamy.

Rozhodně ale dnes můžeme již z předchozích zkušeností říci, že pro voliče nebyla většinou dlouholetá politická zkušenost kandidátů rozhodujícím faktorem pro jejich zvolení. Pokud bychom opět uvedli příklad George W. Bushe, Billa Clintona, nebo Ronalda Reagana, zjistíme, že kandidovali proti mnohem zkušenějším protikandidátům a přesto byli zvoleni.¹⁹ To co se také stalo velkou Obamovou výhodou, bylo, že americká veřejnost v dané době preferoval především změnu na politické scéně a přesně tu on sliboval a představoval.

Co se týká zkušeností v zahraniční politice, podnikl Obama jako senátor a člen Senátní komise pro zahraniční záležitosti několik cest do Ázerbajdžánu, Iráku, Kuvajtu, Izraele, Jordánska, Palestiny, Jižní Afriky, Keni, Džibuti, Etiopie, Čadu, ale i Německa, Ruska a na Ukrajinu. Jeho cesty po Africe a Evropě nezůstaly bez povšimnutí mezi místními politiky, ani veřejností. Jeho vlastní úsudek o tom, jak se bude vyvíjet válka v Iráku, se ukázal být také velice přesný, když předpověděl dlouholetou americkou angažovanost v této oblasti a dopad na situaci na Středním východě o posílení oblíbenosti Al-Káidy mezi obyčejným místním obyvatelstvem.²⁰ Jasně také několikrát zopakoval svůj negativní postoj k této válce. Stejně tak několikrát prokázal svůj velmi dobrý úsudek o zahraniční politice.

Je také zajímavé zmínit, že i v době, kdy se hlasovalo v senátu o schválení vojenské akce, a velká část veřejnosti vyslovovala souhlas s vojenským zásahem proti Iráku, stál si Obama za svým názorem a hájil ho i za cenu možné ztráty popularity.²¹ Dokázal tak, že je odhodlán prosazovat i nepopulární opatření, pokud je sám přesvědčen o jejich správnosti a nutnosti. Částečným paradoxem pak je, že Obama byl již od začátku své kariéry extrémně ambiciózní a také z toho důvodu si stál vždy pevně za svými názory. Ve svém projevu v roce 2002 v Chicagu pak kritizoval Bushovu politiku výrokiem o tom, že bychom měli vést válku především proti obchodníkům se zbraněmi

---

¹⁹ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. S. 40.

²⁰ *Ibidem*. S. 49.

²¹ *Ibidem*. S. 54.

ve vlastní zemi, kteří podporují války v zahraničí a bojovat²² proti státům, které vlastní jaderné zbraně a zbraně hromadného ničení, jako jsou Rusko, Pákistán, nebo Indie.²³

Obamovy politické názory nejsou vzhledem k jeho příslušnosti k Demokratické straně nijak zvlášť kontroverzní. Jeho politika je úzce spojena s tématy ekologickými, reformou zdravotnictví nebo uzákonění možnosti pobytu imigrantů v USA. Chce lépe zajistit hranici Spojených států s Mexikem, podporuje právo žen na interrupci, zavedení všeobecného zdravotního pojištění a hodlá se zasadit o snížení emisí plynů svým ekologickým plánem.

1.5 Mediální obraz Baracka Obamy

Velkou výhodou Obamy, jak jsem již zmínila, byla schopnost zaujmout. Stal se velice populárním již před začátkem své kampaně. Snaha jeho týmu poradců, vyobrazit svého kandidáta, jako schopného politika, ale také slušného člověka, nemusela být v případě Obamy, velká. Jako černošské dítě bílé matky byl poznamenán již v dětském věku rasovým faktorem. Jeho charakter formovalo časté stěhování, na druhou stranu díky tomu poznal i velmi problematické a chudé oblasti světa a v útlém věku zjistil, jak je život v některých zemích drsný, především při svém pobytu v Indonésii.

V roce 2008 podnikl jako senátor zahraniční cestu do Evropy a také do problémových oblastí, především do Izraele, Afghánistánu a Iráku. Na těchto cestách ukázal svou další silnou stránku, a to diplomatické schopnosti a schopnost reprezentovat dobře svou zemi jako zahraničněpolitický vůdce. To bylo významné, protože právě v tomto ohledu mohl mít značnou nevýhodu oproti zkušenějšímu Johnu McCainovi. Především v evropských státech pak dosáhl velkých úspěchů a stal se zárukou dobrých vztahů a pevné spolupráce s evropskými velmocemi, což je pro Spojené státy v současnosti velmi důležitým tématem, hlavně v otázkách boje proti terorismu a podpory při udržování světového míru.

Dokázal zaujmout veřejnost svou skromností, sociálním cítěním, smyslem pro spravedlnost a slušnost. Na druhou stranu ti, kteří s ním pracovali, ho charakterizují jako velmi cílevědomého, sebejistého člověka, který si vždy stojí za svým názorem. Všechny tyto vlastnosti se staly jeho velkými přednostmi. S jistou dávkou populismu, která je

²² Slovem „bojovat“ je zde myšleno prosazovat důraznější politická opatření, která by zajistila větší bezpečnost.

²³ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. S. 56.

všem kandidátům vlastní, si dokázal získat davy voličů. Jeho optimismus a smysl pro vůdcovství, se staly základem jeho projevů, během nichž si dokázal podmanit přítomné svou upřímností, a sliby o sociální a rasové rovnosti, ale zároveň i svými politickými a řečnickými schopnostmi a temperamentem. V době, kdy na americkou společnost stále více působily neúspěchy války v Iráku a pozdější začátky ekonomické krize a kdy ještě většina lidí nemohla zapomenout na teroristickou hrozbu, která vyvolala paniku po 11. září, se z hlediska médií projevila v početné populaci touha po silném vůdci, který by je více poslouchal a vedl zemi jiným směrem, než tomu doposud bylo za vlády George W. Bushe.

Obamovu kandidaturu provázely ale také mnohé pochybnosti poukazující na to, zda bude dostatečně zkušeným kandidátem, jestli bude jeho původ spíše problémem, nebo naopak výhodou a také na fakt, že se do vrcholné politiky dostal příliš rychle a proč tomu tak je. Pravdou je, že jeho atraktivita, ať už byla způsobena jeho původem nebo schopnostmi zaujmout, byla stejná pro voliče i pro novináře. V roce 2006 s objevil na prvních stranách tisku a v několika oblíbených diskusních televizních pořadech, a to nejen s politickou tematikou. Například v pořadu Oprah Winfreyové, nebo Jaye Lenea.

Podstatnou se pro Obamu stala také podpora významných osobností, ať už politických, anebo uznávaných populárních celebrit. Podporoval ho například bývalý viceprezident Al Gore, ministryně zahraničí Condoleezza Riceová, bývalá ministryně zahraničí Madeleine Albrightová a neméně podstatnou se stala samozřejmě pozdější podpora stranické kolegyně Hillary Clintonové. Za favorita ho označil i nejbohatší muž světa Warren Buffet a mnozí další.²⁴

Významným prvkem, který pomáhá vytvářet mediální obraz kandidáta, jsou jeho projevy. Předvolební proslovy a vystoupení jednotlivých kandidátů jsou velmi divácky atraktivní a hojně navštěvované. Kromě snahy zaujmout voliče svým zevnějškem, vystupováním a řečnickými schopnostmi, je také významnou složkou dokázání bezúhonnosti a upřímnosti kandidáta. Proto je běžné, že ho na veřejná vystoupení doprovází manželka a často také děti a jiní příbuzní a blízcí. Obraz spořádaného otce a manžela je pro Američany velmi důležitý jakýkoliv sebemenší skandál může být zásadním v jeho kariéře. Podobně, jako jsme to mohli vidět u republikánské kandidátky na viceprezidentku, Sarah Palinové, která se stala ze dne na den světovou celebritou a symbolem krásy v americké špičkové politice, ale stejně tak rychle se na ni zapomnělo

---

²⁴ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S. 228.

po tom, co se v médiích objevila zpráva o těhotenství a dobrovolného potratu její mladé svobodné dcery.

Obama své řečnické schopnosti dokázal uplatnit i na různých setkáních a tiskových konferencích. V říjnu 2007 ve Philadelphii vypadala Hillary Clintonová na jedné takové konferenci velmi unaveně a nemocně. Všeobecná nálada tisku byla taková, že zatímco Obama nenuceně komunikoval s médii, na Hillary Clintonovou byl vyvíjen větší tlak, který evidentně těžko zvládala. Její nejisté odpovědi pak byly dobrou příležitostí novinářů, aby se se škodolibým zájmem o to více vyptávali. Na otázku, zda souhlasí s návrhem, aby ilegálním imigrantům bylo dovoleno žádat ve Spojených státech o řidičské oprávnění, odpověděla dost nejednoznačně: „ano, ne, možná.“²⁵ Zatímco její odpověď byla pro tisk nedostačující, Obama o několik týdnů později zodpovídal stejnou otázku a reagoval podstatně jistěji a jednoznačně. V lednu 2008 se konal stranický sjezd demokratů ve státě Iowa. Hillary Clintonová krátce na to oznámila, že odstupuje z kampaně.

Na jedné straně jsou vyzdvihovány morální zásluhy kandidátů a detailní informace z osobního života nejen politiků, ale i jejich příbuzných. Na druhé straně je samozřejmě vítána každá negativní drobnost, která by mohla nějak poskvřnit pověst a obraz jejich oponentů. I tomu se věnují v době předvolebního boje organizační výbory jednotlivých stran. Shromažďování takových informací je pak dobré nejen pro zveřejnění v médiích, ale i jako prostředek pro útok při veřejných debatách.

V posledních desetiletích roste vliv médií a nových technologií na volební proces. Na americké politické scéně se to týká hlavně televizních médií v době předvolební kampaně prezidentských kandidátů. Od doby, kdy se do tohoto procesu zapojila také výpočetní technika, dochází k poklesu úlohy jednotlivých stran. Zvyšuje se naopak vliv politických akčních výborů, které získaly větší možnost prosadit své kandidáty do předvolebního klání vzhledem k tomu, že zajišťují pro kandidáty nutné finanční prostředky. S rostoucími náklady roste i jejich vliv. Kandidáti tak získávají přirozeně také větší samostatnost a nezávislost na straně, k níž přísluší.

Jako první kandidát v historii amerických prezidentských voleb, nefinancoval Obama svou kampaň ze státního rozpočtu. Zatímco McCain dostal státní dotaci 84 milionů dolarů a tedy nemohl podle zákona přijímat další soukromé příspěvky na svou

---

²⁵ THOMAS, Evan. How He Did It? *Newsweek*, 2008, č. 152, s. 20.

Obama Speeches. [online] [citováno dne 6. 1. 2011]. Dostupné z <http://obamaspeeches.com>.

kampaň, Obama se spolehl na drobné dárcy a vydělal tak na svou kampaň 660 milionů dolarů.

2. Vývoj předvolební kampaně a otázky rasy

2.1 Primárky a průzkumy preferencí

Nominace kandidáta jeho politickou stranou je podmíněna získáním hlasů většiny delegátů celonárodního stranického sjezdu. Podporu těchto delegátů se snaží kandidáti získat na základě vítězství v tzv. primárkách v co největším možném počtu států.

Volební rok 2008 začal primárkami v jednotlivých federálních státech, z nichž postoupil jeden kandidát za Demokratickou stranu, jímž byl Barack Obama a jeden kandidát za Republikánskou stranu, kterým se stal John McCain. V primárkách byla hlavní protikandidátkou demokratické strany Hillary Clintonová. Primárky začaly oficiálně 3. ledna ve státě Iowa, posledními státy, v nichž se konaly 3. června, pak byly Jižní Dakota, Nové Mexiko a Montana. Po těchto primárkách z kampaně odstoupila Hillary Clintonová, která později podpořila Obamu v jeho další kandidatuře. John McCain ztratil svou výhodu válečného veterána především zásluhou neoblíbenosti předchozího prezidenta George W. Bushe a republikánů. Významným tématem všech kandidátů se stal postoj k válce v Iráku a také ekonomická situace země.

V neposlední řadě stál za Obamovým úspěchem jeho tým, který celou kampaň vedl a organizoval. Hlavní pozornost se upřela na čtyři státy - Iowu, Nevadu, Jižní Karolínu a New Hampshire. Získat podporu v těchto státech bylo prvním a významným cílem organizátorů kampaně. Žádný jiný kandidát neměl tak výborně organizovanou a naplánovanou kampaň, což se také jistě odrazilo na výsledku voleb.

Nejvýznamnějšími osobnostmi Obamova týmu se stali David Axelrod, David Plouffe, Robert Gibbs, Steve Hildebrand, starý přítel Marty Nesbitt, Alyssa Mastromonaco, Pete Rouse a Tom Daschle.

Pro demokratické kandidáty byl průběh primárek velmi vyrovnaný. Ve dvou strategických státech Iowa a New Hampshire pokaždé zvítězil jiný kandidát. V New Hampshire to byla Hillary Clintonová s 39 procenty hlasů, oproti Obamovým 37,

---

zatímco v Iowě byl první Barack Obama s 38 procenty a Clintonová až třetí s 29 procenty.²⁶ Oba tyto kandidáti si uvědomovali především význam vítězství právě ve státě Iowa. Vzhledem k tomu, že se jedná o první stát, v němž volby probíhají, stává se významným faktorem to, že vítězi případně první a velká možnost zviditelnit se v médiích. Náskok po prvních primárkách se pak těžko dohání. Ve státech Louisiana, Washington a Nebraska pak vyhrál Obama s výrazným náskokem. Například v Louisianě poměrem 57 procent pro Obamu ku 36 procentům pro Clintonovou.²⁷

Z předvolebních průzkumů v lednu 2008 vyplynulo také například to, že z 840 registrovaných dotázaných voličů, bylo 30 % rozhodnuto, že budou volit Obamu v případě jeho nominace, pro McCaina se stejným způsobem rozhodlo pouze 22 %.²⁸

Velký význam se přikládá tzv. superúterý, které připadlo na datum 5. února. Všem kandidátům se jednalo o získání podpory ve více než dvaceti státech. Co se týče ale vyrovnaného boje mezi Obamou a Clintonovou, neudála se žádná závazná změna a výsledky obou kandidátů byla v zásadě stále vyrovnané, přestože Obama získal na počet vítězství ve více státech. Mezitím si republikánský kandidát John McCain stále upevňoval svou téměř jasnou pozici favorita. Po 4. březnu, kdy se konaly další primárky ve státech Ohio, Texas, Vermont a Rhode Island, získal McCain již definitivně potřebný počet delegátů pro nominaci své strany. Z předvolebního boje tak odchází druhý kandidát Republikánské strany Mike Huckabee.

Ve státě Mississippi došlo asi k největšímu rozdílu, co se týče podpory Afroamerických a bělošských voličů pro jednotlivé kandidáty. Zatímco Obama získal kolem 90 % hlasů afroamerických voličů, Clintonová dosáhla zhruba stejného procenta hlasů bělošského obyvatelstva. Rasový faktor se zde projevil rozhodně nejvíce ze všech států USA. Až 7. června, po tom, co Clintonová ztratila poslední možnost dohnat Obamův náskok, se rozhodla oficiálně ukončit svou předvolební kampaň a podpořit Obamovu kandidaturu.

V kampani v roce 2008 se stal diskutovaným také takzvaný Bradleyův efekt, pojmenovaný podle černošského kandidáta na starostu města Los Angeles v roce 1982. Tehdy došlo k tomu, že Tom Bradley nebyl opětovně zvolen do své funkce, přestože

²⁶ První souboj o křeslo amerického prezidenta vyhráli Obama a Huckabee. [online] [citováno dne 18. 4. 2011]. Dostupné z <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/129949-prvni-souboj-o-kreslo-americkeho-prezidenta-vyhrali-obama-a-huckabee.html>.

²⁷ Obama rozdrtil Clintonovou. [online] [citováno dne 18. 4. 2011]. Dostupné z <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/132824-obama-rozdrtil-clintonovou.html>.

²⁸ CNN Opinion Research Poll. [online] [citováno dne 9. 1. 2011]. Dostupné z <http://i.a.cnn.net/cnn/2008/images/01/12/re11b.pdf>.

předvolební průzkumy jasně zdůrazňovaly jeho náskok o devět až dvacet dva procent.²⁹ Hlavně v průběhu osmdesátých a devadesátých let se podobným způsobem projevila změna postoje voličů, nebo smýšlení, v mnoha případech, kdy dotazovaní odpovídali na otázku tak, jak si mysleli, že je to správné. Stejná obava tedy panovala i v případě volby Baracka Obamy. Hlavně média spekulovala o možnosti, že velká část převážně bělošských voličů uvedla před volbami jiný názor, aby nebyli považováni za rasisty, nebo protože se domnívali, že je to přijatelnější a správná odpověď a potom budou volit jiného kandidáta. V tomto případě se obavy projeví jako neopodstatněné a Bradleyův efekt se ve větší míře nikde neprojevil.

2.2 Nominační sjezdy politických stran

Pro nominaci své strany musí mít kandidát podporu většiny delegátů celonárodního stranického sjezdu. Počet delegátů v každém státě je v zásadě vypočten na základě lidnatosti státu. Nominační sjezdy jednotlivých stran se konají po primárkách a v jejich průběhu je zvolen definitivní kandidát na prezidentský úřad za danou stranu. Celonárodní sjezdy nebo konventy slouží také jako událost určená pro získání finanční podpory sponzorů.

Federální nominační sjezd Demokratické strany se konal 25. - 28. srpna 2008. Zahájen byl v Denveru v Coloradu.³⁰ Jeden z projevů na podporu svého muže zde pronesla i Michelle Obamová. Tato úspěšná a dobře vypadající žena byla po celou dobu jeho velkou oporou při veřejných vystoupeních a společně s jejich dvěma dcerami pomáhala vytvořit obraz spořádané a slušné rodiny, na čemž si Američané také velmi zakládají. Obraz každého kandidáta, jako dobrého manžela a otce působí na voliče a vzbuzuje v nich dojem, že musí být i slušným a dobrým politikem, který je schopen důstojně reprezentovat svou zemi. Do jaké míry je tento pocit voličů u jednotlivých kandidátů oprávněný a později i naplněný, o tom bychom mohli sice dlouze polemizovat, nicméně v průběhu kampaně je taková image ideální.

Na sjezdu demokratů vystoupil také na podporu Obamy budoucí viceprezident Joe Biden, který byl zde rovněž nominován. Jeho podpora se stala stejně tak významnou pro Obamovu kandidaturu, protože Biden je uznávanou a výraznou autoritou

---

²⁹ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. 99.

³⁰ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S. 234.

v Demokratické straně. Již roku 1973 se stal senátorem za stát Delaware a v roce 1988 poprvé neúspěšně kandidoval na post prezidenta.

Na sjezdu Obamovu kandidaturu podpořili také významní političtí činitelé jako, bývalý prezident James Carter, černošský poslanec Sněmovny Jesse Jackson, Nancy Pelosiová, první žena, která získala křeslo předsedkyně Sněmovny reprezentantů, Caroline Kennedyová, dcera Johna F. Kennedyho a jeho nejmladší bratr Edward Moore "Teddy" Kennedy.

Celonárodní sjezd republikánů se konal ve dnech 1. až 4. září v Minnesotě. Na tomto sjezdu byl John Mc Cain oficiálně jmenován kandidátem strany na post amerického prezidenta. Jeho spolukandidátkou na viceprezidentku se stala guvernérka Aljašky, Sarah Palinová. Tato volba byla snahou zaujmout voliče a vytáhnout nějaký trumf po tom, co Obama jmenoval svým kandidátem na viceprezidenta schopného a oblíbeného politika, senátora z Delaware Josepha Bidena, který je známý především svými znalostmi v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky.

2.3 Postoje afroamerického obyvatelstva

Pokud bychom srovnávali situaci ještě v šedesátých letech 20. Století a dnešní situaci, zjistíme, že došlo k zásadní změně. V posledním desetiletí se ve významných politických funkcích místních samospráv vystřídal již velké množství afroamerických politiků. V celých Spojených státech je přes dvě stě afroamerických starostů.³¹

Pozitivní na současném stavu, kdy je volební účast Afroameričanů stále nízká, je to, že si čím dál tím více uvědomují význam volebního procesu, pomalu stoupá i jejich podíl na volební účasti a především se stále více z nich snaží dostat na kandidátky jednotlivých politických stran. Z toho vyplývá i větší možnost jejich uplatnění v politice a zlepšení situace, která přetrvávala až do šedesátých let minulého století, kdy bylo definitivně uzákoněno rovné právo všech občanů Spojených států, podílet se na volebním procesu. Místo toho, aby své názory vyjadřovali při pouličních demonstracích, mohou tak dnes přímo ovlivňovat veřejné dění.

Co se týče kampaně v roce 2008, v médiích po celou dobu zaznívaly dohady a spekulace o tom, zda bude mít Obama dostatečnou podporu bělošského obyvatelstva. Jak jsem již zmínila v kapitole týkající se primárek, v některých státech získal Obama až devadesátiprocentní podporu Afroameričanů, zatímco Hillary Clintonová měla ve

stejných státech přibližně stejné procento hlasů bělošských voličů. Problém je nejen v tom, zda si dokáže Obama získat svými tématy a svou politikou všechny skupiny voličů bez přímé spojitosti s jejich rasovým původem, ale zároveň i zda vůbec afroamerické voliče, jejichž podporu má, dokáže přimět k tomu, aby šli volit.

Z dlouhodobých průzkumů totiž jasně vyplývá, že k volbám chodí mnohem větší procento bělochů a konzervativně smýšlejících Američanů, kteří pokud nevolili zkušeného a váženého kandidáta Republikánské strany McCaina, rozhodně nemusí být ochotni podpořit zvolení Afroameričana.

Stejný problém by tedy mohl nastat v případě mladé generace voličů, jejichž přízni se Obama těšil a z nichž velké množství se vyjádřilo na jeho podporu. Pro Obamu se stalo tedy významným úkolem nejen přesvědčit masu, aby se ztotožnili s jeho politickými představami, ale také k tomu, aby se účastnili voleb a to byl možná úkol mnohem složitější.

Zásadním, ať už v kladném slova smyslu, nebo záporném, byl pro kariéru a také pro zvolení Obamy do funkce prezidenta fakt, že Obama není pro mnoho voličů „pravým“ Afroameričanem. Tím je myšleno především to, že nevyrostal v černošském prostředí, nemá zkušenosti z dětství a z dospívání, které mají afroamerické děti v černošských čtvrtích, navíc vystudoval prestižní univerzitu a stal se úspěšným právníkem. To jsou věci, které mu vyčítá mnoho jiných afroamerických politiků a aktivistů a v průběhu celé kampaně a spekulovalo se o tom, zda ho podstatná část Afroameričanů bude brát jako svého kandidáta a zda se s ním budou schopni identifikovat.

V předvolebních diskuzích byl Obama často tázán na otázky, které by jen těžko byly položeny bělošskému kandidátovi a někdy byla až přehnaným způsobem komentována jeho politická nezkušenost. Historik a politolog Sin-ming Shaw ve svém článku o rase a politickém soupeření zmiňuje podobný případ, kdy byl světoznámý politický komentátor Fareed Zakaria v televizní debatě nepřímou vyzván k ujištění, že je věrným Američanem tím, že odpověděl na otázku, zda považuje Ameriku za nejlepší zemi světa. Těžko by k podobnému vyjádření byl vyzván někdo se světlou barvou pleti, ale Zakaria, který pochází z Indie.³²

---

³¹ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S. 199.

³² SHAW, Sin-ming. *Rasa a americké prezidentské soupeření*. [online] [citováno dne 9. 1. 2011].

V současnosti žije ve Spojených státech podstatná část afroamerického obyvatelstva, jejichž předkové byli imigranti z Afriky. Mnozí také již v dnešní době pochází z dobrých společenských a sociálních poměrů a mají kvalitní vzdělávání a často zastávají významné posty ve veřejném životě. Někteří patří mezi ty, kteří díky vládní politice, jež se snaží smazávat rasové a etnické rozdíly mezi obyvateli, vystudovali prestižní školy a byli jinak upřednostňováni.

Co se týče jeho pohledu na „politiku pozitivního přístupu,³³“ je mu bližší verze, která má zvýhodňovat jedince ze sociálně slabších poměrů. Nepřistupuje tedy k problému znevýhodněných skupin obyvatel jako k rasovému a etnickému problému, ale spíše sociálnímu. Podle něho je důležité podporovat vzdělávání a možnosti chudých, spíše než plošně zvýhodňovat skupiny Afroameričanů, Hispánců, apod.³⁴ Přesto ale nezlehčuje složitou situaci rasových a etnických menšin v převážně bělošské společnosti. I rasové předsudky patří mezi jeho osobní zkušenosti především z období dětství. Jeho předností se stal i fakt, že právě díky všem výše zmíněným odlišnostem od „pravého Afroameričana“, Obama nevzbuzuje v bělošských voličích pocit bolestné historické zkušenosti. Představuje moderní dobu, v níž ani na jedné straně neexistují rasové předsudky a diskriminace.

Je také mnoho voličů, kteří pouze z principu nebo díky sympatiím k dané politické straně vždy volí kandidáta této strany. Nakonec tak stejně dají hlas v podstatě jakémukoliv kandidátovi, kterého strana navrhne. To dokazuje i fakt, že po ukončení kandidatury Hillary Clintonové, vyjádřila početná skupina jejích voličů podporu Obamovi.

Obama se pro mnohé své přívržence vlastně stal ztělesněním pravého „amerického snu.“ Napůl černoch po chudém otci a později neúspěšném politickém aktivistovi z Keni, napůl bílý Američan po matce. Vystudoval nejlepší právnickou školu v USA, Harvard, pomáhal jako komunitní pracovník v afroamerických čtvrtích v Chicagu, stal se úspěšným senátorem za stát Illinois a nakonec byl zvolen prezidentem Spojených států. Jeho kariéra a vlastně celý jeho život je jistě obdivuhodný a mnoho Američanů inspiroval. Jak o něm napsal David Mendell ve své knize: „...zdálo se, že představuje Ameriku takovou, jaká by měla být...“³⁵

³³ Politika proti rasové, sexuální, etnické a náboženské diskriminaci obyvatel.

³⁴ WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. S. 75.

³⁵ MENDELL, David. *Obama- Od slibu k činu*. Praha : Práh 2008. S.14.

Přestože byl Obama atraktivním kandidátem především pro skupinu mladých voličů, Afroameričanů a žen, velkou část voličů tvořila stále především skupina konzervativně smýšlejících občanů. Americká společnost je sice velmi nábožensky otevřená s nekonečnými možnostmi a svobodami, ale zrovna tak konzervativní a tradiční, s čímž také souvisí často provinčnost, xenofobie a další předsudky. Konzervativní republikánští kandidáti mají tedy vždy svou velkou voličskou základnu, k níž se mimo jiné po ukončení kampaně Hillary Clintonové, přidala asi pětina jejich příznivců. Přesto všechno pro Obamu mluvil ještě jeden fakt, a to věk obou kandidátů. Oproti 72 -letému McCainovi měl 46 -ti letý Obama velkou výhodu. Byl zárukou především pro mladé a vzdělané voliče, kteří chtěli změnu v době, kdy země zmítala ekonomická krize a zdálo se že, je třeba podniknout nějaká razantní opatření pro rozhoupání stagnující ekonomiky a udržení se svého výsadního práva a konkurenceschopnosti na světovém trhu.

Bradleyův efekt se sice ve volbách neprojevil v nějaké vyšší míře, která by znamenala nezvolení Obamy. Nemůžeme ale říct, že by se neprojevil vůbec. Skrytý rasismus, především u skupiny konzervativních voličů starší generace, se nepochybně projevit mohl. Pokud by neměl rasový faktor žádný dopad na Obamovu kampaň, možná by procentuální výsledky voleb vypadaly podstatně jinak.

2.4 Obamova řeč o rase

Projevy všech politiků mají jasná pravidla. Je nutné vzbudit zájem těch, kterým je proslov adresován. Obama se postupem času stále zlepšoval ve svém způsobu projevu. Důraz kladl na kontakt s voliči, podle toho, jaká byla jejich odezva a cíl projevu se musel přizpůsobit i zrychlením nebo pomalejším tempem řeči. S obrovským nasazením pak vedl kampaň ve specifickém černošském prostředí. Někdy začala jeho řeč sklouzávat i k značnému odklonu od spisovné angličtiny a výraznému jižanskému přízvuku. Vzhledem k tomu, že již od roku 2003 téměř každou neděli promlouval v chicagských černošských kostelech, měl dost času si tento styl projevu natrénovat.³⁶ Obvykle se mu povedlo získat si přítomné svým vyprávěním o vlastní církvi a reverendu Wrightovi, jehož kostel pravidelně navštěvoval.

---

³⁶ MENDELL, David. *Obama- Od slibu k činu*. Praha : Práh 2008. S. 196-202.

Jednou dokonce prohlásil svůj politický vzestup za pokrok v záležitostech afroamerického obyvatelstva a také pronesl, že se rozhodě neomezuje na získání podpory jen u Afroameričanů.³⁷ Tím si získal jejich uznání a vzbudil v nich touhu po úplném zrovnoprávnění a získání stejných šancí. Svými vizemi ukazoval i této komunitě, že mají stejné možnosti a získal si jejich důvěru. Obama nikdy nepochyboval o své příslušnosti k černošské populaci. Přestože byly zpochybňovány v jeho případě mnohé znaky definující Afroameričany, Obama se vždy s hrdostí hlásil ke svým příbuzným černošského původu a zdůrazňoval problémy a předsudky druhých, které pociťoval v období dospívání ve spojitosti se svou barvou pleti.

Obama pronesl 18. března 2008 svou řeč o rase, na jejímž základě přestává být diskutován problém rasy a vůbec původu Baracka Obamy v této kampani. V úvodu své řeči se vrací do minulosti k významu vzniku, v této kampani. V úvodu své řeči se vrací do minulosti k významu vzniku demokratického zřízení země a zároveň k nedokonalosti této demokracie. Po dlouhé době, kdy se vyvíjely svobodné a demokratické Spojené státy, nastal nyní okamžik, kdy nikdo nemusí sám bojovat za svá práva, ale naopak, kdy se všichni musí spojit a společně vytvářet lepší, svobodnější a demokratičtější budoucnost země.

Zmiňuje svůj osobní životní příběh a multikulturní prostředí, v němž vyrůstal. S ohledem na to ale zdůrazňuje svou příslušnost k americkému národu, jako jednotné a jedinečné společnosti, v níž je možné všechno.

Připouští, že na začátku kampaně byla otázka rasy jedním z významných témat a i v jejím průběhu šlo o důležité kritérium pro zvolení taktiky kampaně v jednotlivých státech USA. Zdůrazňuje úspěchy v Jižní Karolíně, kde se podle jeho slov: "...povedlo vytvořit silnou koalici Afroamerických a bělošských obyvatel."

Obama také ve své řeči popisuje svou příslušnost k církvi Trinity Church pod vedením reverenda Jeremiaha Wrighta. Některé názory na jeho náboženské vyznání, až po ty radikální, které ho díky jeho jménu chtěli nařknout z příslušnosti k islámu, mu vytýkaly právě tuto církev. Dlouhou dobu se totiž Obama nehlásil k žádnému konkrétnímu vyznání, a proto jeho vstup do ryze černošské církve byl považován za populistický pouze formální krok, kterým si naklonil afroamerickou populaci, aby se přihlásil k afroamerickému původu. Obama zde obhajuje svou volbu svým skutečným zaujetím, s nímž začal navštěvovat reverenda Wrighta a jeho bohoslužby. Vysvětluje

---

³⁷ MENDELL, David. *Obama- Od slibu k činu*. Praha : Práh 2008. S. 198.

důvody, jako Wrightův smysl pro spravedlnost a pomoc potřebným, díky nimž si tohoto člověka opravdu váží a zároveň připouští, že v mnoha dalších ohledech, například v pohledu na politická témata, se jejich názory velmi liší. Wright se pro něho v průběhu let stal blízkou osobou spíše díky společné potřebě pomáhat potřebným, svými charitativními zásluhami a sociálnímu cítění, které je oba vždy spojovalo. Na základě toho zde zdůraznil svou lásku k vlasti a lidem v ní žijícím a pocit zodpovědnosti za politický vývoj země. Samozřejmě ze způsobu, jakým všechno Obama říká, je znát i notná známka jeho ambicióznosti. Nutnost distancovat se od radikálních Wrightových hesel si musel Obama uvědomovat již delší dobu. V tomto proslovu se zdálo, že konečně vysvětlil svůj postoj a názor na reverenda Wrighta a dokázal přesvědčit i voliče, že nesympatizuje s jeho politickými názory.

Obama také říká, že není tak naivní, aby si myslel, že všechny rasové odlišnosti a problémy s tím spojené zmizí během jednoho volebního období, nebo s jedním politikem, ale právě teď je na čase začít se změnami, které je třeba udělat. Je třeba začít smazávat rozdíly a vymýtit privilegovanost a diskriminaci, a to i pozitivní, na základě etnického a rasového původu. Všichni musí mít stejná práva a stejné podmínky ve vzdělávání a zaměstnání, Afroameričané i běloši, chudí i bohatí, mladí i staří. Spojené státy mohou být lepší a mohou se změnit, stačí jen chtít. Obviňuje všeobecně dnešní politiky z přehlížení a z cynismu a vyzdvihuje potřebu investovat peníze i čas do budoucnosti, kterou vidí ve vzdělání, zdravotní péči a všeobecné prosperitě země.

V poslední části svého proslovu hovoří o tom, že všichni mohou spekulovat o Obamovi, jeho názorech, sympatiích s Wrightovými postoji a o tom, zda a kdo bude volit Mc Caina, ale tím nic nezmění. Nebo si mohou říct, že mohou něco změnit a udělat to.

Hlavním tématem a poselstvím celé Obamovy řeči o rase je jednota. Vytvoření jednotné společnosti, v níž nezáleží na původu, rase a zkušenostech jednotlivých skupin obyvatel, ale pouze na společných cílech, jichž chtějí dosáhnout a směru, kterým by se měla země vydat. To povede ke spravedlivější, svobodnější a prosperující budoucnosti země, které se všichni snaží dosáhnout pro sebe i pro své potomky.

Svou silnou řečí a charismatickým a přesvědčivým projevem Obama dal najevo, že jeho kampaň má potenciál zasáhnout široké vrstvy lidí. Osobní příběh Obamy a otevřenost s níž se vyjadřoval, dodala jeho řeči na opravdovosti a v průběhu proslovu několikrát zazněl silný potlesk. Po tomto veřejném vystoupení ustává zájem médií o téma Obamova původu a jak sám řekl, hodnocení, zda je: „příliš černý“ pro bělošské

voliče, nebo „ne dost černý“ pro část Afroameričanů. Obamova kampaň se nadále soustřeďuje na ostatní aktuální témata.

Obamův způsob vyjadřování sám o sobě se stal pro voliče symbolem lidskosti, otevřenosti. Na důvěryhodnosti jeho slovům přidaly i konkrétní příběhy lidí, s nimiž se setkal, a přesto neprojevil žádnou slabost, ale sílu a odhodlání stát si za svými názory a dosáhnout stanovených cílů. Svým projevem tak dosáhl velké přesvědčivosti.

Při rozhovoru s Davidem Broderem z Washington Post byl Obama tázán, jestli je připraven na roli prezidenta Spojených států. Jeho odpověď zněla „Let's go change the world!“³⁸ tedy „Pojďme změnit svět!“ Z jeho výrazu bylo vidět, že to co právě řekl, myslí vážně a opravdu tomu věří. Do jedné věty tak shrnul jednoduše vše, co potřeboval v tu chvíli vyjádřit a toto poselství voličům bylo tak nabyté energií, že diváci v tu chvíli rozhodně nepochybovali o jeho upřímnosti. Obama se mnoha podobnými výroky a proslovy stal symbolem nové Ameriky a změny, kterou si mnozí žádali. Ukázal, že dokáže být mužem velkých gest a velkých slov a také proto se stal takovým fenoménem. Všechny jeho výstupy na veřejnosti působily charismaticky a opravdově, upřímně a navíc měl vždy připravenou jasnou a přesnou odpověď, takže v rozhovoru s ním, jen málokdo nabyl dojmu, že by se vyhýbal přímé odpovědi na některé závažné otázky, anebo si nebyl jistý některým svým postojem. Jeho přesvědčivost a přímočarost při styku s médii a voliči byly nepochybně dalšími faktory, které mu získaly přízeň voličů.

Gregory Craig, washingtonský právník, který mimo jiné sloužil v Clintonově administrativě, o něm ještě v době, kdy byl členem senátu v Illinois, řekl, že na senátora je příliš zábavný a vzdělaný.³⁹ Dokonce ho Obamův proslov tak zaujal, že se později také podílel na organizování jeho kampaně. Obama ale ohromoval během kampaně své okolí také jinými vlastnostmi, například nestrojeností a normalitou, která není obvyklá u prezidentských kandidátů. Jeho výstupy na veřejnosti působily přirozeně a upřímně a nenucené chování jeho i jeho rodiny bylo pro většinu jeho přívrženců vítanou a příjemnou změnou.

2.5 Volby v říjnu a listopadu 2008

---

³⁸ THOMAS, Evan. How He Did It? *Newsweek*, 2008, č. 152, s. 20.

³⁹ Ibidem. S. 20.

Volby v roce 2008 byly od roku 1928 první, v nichž se o současný prezident ani viceprezident neucházeli o nominaci. George W. Bush měl za sebou již druhé volební období, a proto se ze zákona účastnit voleb nemohl. Jeho politika i on sám byl navíc v tomto období velmi nepopulární, což se odrazilo také na popularitě Republikánské strany.

Zároveň s volbami prezidentskými se 4. listopadu 2008 konaly i volby do Senátu v 35 státech USA, volby guvernérů v 11 státech, volby do Sněmovny reprezentantů a další lokální volby a referenda. Oba kandidáti byli v tu chvíli současnými senátory. Barack Obama za Illinois a John McCain za stát Arizona.

V některých státech země bylo umožněno voličům, v zájmu zvýšení volební účasti, odevzdat svůj hlas již před řádným termínem, který byl stanoven na 4. Listopadu 2008. Tuto možnost měli ti, kteří by se v daném řádném termínu nemohli dostavit k volbám. Posledním faktorem, který mohl ještě ovlivnit výsledek voleb, byly předvolební průzkumy, které ukazovaly na vítězství demokratického kandidáta Baracka Obamy. Vzhledem ke značnému náskoku se totiž mohlo také stát, že někteří voliči nepřijdou s pocitem, že výsledek je již předem daný. Průměrný procentuální náskok Obamy před McCainem byl v posledních dnech před volbami kolem deseti procent.

Přestože se okolo volebního dne v médiích ukázalo ještě několik titulků, které se snažily předpovědět nějakou senzaci, přes nečekaný obrat ve výsledku voleb až po plánovaný atentát na Obamu, proběhly celé volby relativně v poklidu. Co se týče podpory volitelů, měl Obama značnou převahu, konkrétně 365 hlasů ku 173 McCainovým. V procentuálním vyjádření nakonec získal o sedm procent více hlasů, než McCain se svými čtyřiceti šesti procenty.

Nutno dodat, že Obama není prvním a jistě ani posledním Afroameričanem v americké vrcholné politice. Asi největšího úspěchu před ním dosáhl Jesse Jackson, který se v roce 1984 probojoval až na 3. místo v primárkách Demokratické strany a následně se stal i prvním nominovaným afroamerickým kandidátem demokratů ve volbách v roce 1988. Mezi další Afroameričany ve vrcholné americké politice patřili i Colin Luther Powell, ministr zahraničních věcí v letech 2001 až 2005 a Condoleezza Riceová, která zastávala stejnou funkci jako on od roku 2005 do roku 2009. Tyto tři Afroameričany lze považovat za nejvýše postavené politiky afroamerického původu v dějinách Spojených států.

Přes všechny Obamovy úspěchy, přednosti a předvolební průzkumy, které jsem v této práci zmínila, panovaly až do poslední chvíle značné pochyby, zda bude mít

opravdu tak velkou podporu voličů. V americké společnosti totiž přes veškeré změny, které se v posledních desetiletích udály, panuje dodnes značná rasová nevraživost a navíc afroamerické a hispánské obyvatelstvo, jehož podpora byla pro Obamu významná, má stále nižší volební účast, než bělošské. Obama byl také v průběhu těchto voleb prvním kandidátem, který dostal ochranu. Bylo to již osm měsíců před primárkami. Nakonec při volební účasti 64,1% získal Obama 95% hlasů Afroameričanů, 66% hlasů Hispánců, 66% hlasů lidí mladších třiceti let, 56% hlasů žen.⁴⁰

Celá jeho kampaň byla dříve nevídanou podívanou. Tým Obamových poradců v čele s manažerem celé kampaně Davidem Plouffem, se rozhodl vytvořit dojem, jako by byl Obama jediným kandidátem a byl opravdu „všudypřítomný.“ S tím souvisí vytvoření webové stránky s názvem „my.obama.com.“

---

⁴⁰ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S.243.

Závěr

Zásadním důvodem zvolení B. Obamy byly nepochybně jeho postoje a názory. Jedním z populárních se přitom stal postoj, který zaujal jako protiváha dosavadního washingtonského systému. Roli v tom sehrála také neoblíbenost prezidenta George W. Bushe u veřejnosti. Obama se vyjádřil proti, s ním spojeným, dosavadním praktikám ve Washingtonu a hlavně pak proti vedení války v Iráku. V očích veřejnosti se stal novou mladou krví, která bude prosazovat populární témata a zájmy veřejnosti. Zidealizovaná podoba Obamy měla pak podle mě velký význam při jeho zvolení. Očekávání od Obamovy vlády byla velká a dnes již můžeme objektivně zhodnotit, že ne všechna tato očekávání byla naplněna.

Jedním z hlavních důvodů zvolení Baracka Obamy a pokud to tak můžeme nazvat, nezvolení republikánského kandidáta Johna McCaina, byla touha většiny amerického národa po změně. Snaha napravit chyby, kterých se dopustil v očích veřejnosti předchozí republikánský prezident George W. Bush a víra v novou krev v Bílém domě. Obama se stal synonymem nového směřování vedení země, konečného řešení válečného tažení v Iráku a reformy domácí politiky, ekonomiky a zdravotnictví.

Všechna tato očekávání by snad ani jediný prezident za své volební období nemohl všechna naplnit, ale první černošský prezident dal americké veřejnosti víru, že je možné alespoň udělat první kroky v těchto zásadních otázkách. Strach z toho, že by vláda Johna McCaina, jako typického konzervativního republikánského kandidáta byla pouze dalším pokračováním jeho předchůdce, pak umožnil vyhrát toto volební klání právě Obamovi. Američané tím také ukázali zbytku světa, že se dokázali zbavit svých předsudků a rasistické minulosti a projeví svůj osobní svobodný názor, který se od nich očekával jako od největší demokratické světové velmoci s výsadním postavením ve světové politice.

Při volební účasti 64,1% získal Obama 95% hlasů Afroameričanů, 66% hlasů Hispánců, 66% hlasů lidí mladších třiceti let, 56% hlasů žen.⁴¹ I z tohoto výsledku je jasné, že Obamovi se podařilo přesvědčit podstatnou část všech skupin amerických voličů, aby se ztotožnili s jeho politikou a dali mu svůj hlas.

V úvodu práce jsem si kladla otázky týkající se rasového faktoru a toho, zda a jakým způsobem se s ním potýkala Obamova předvolební kampaň. Na základě výše

---

⁴¹ KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. S. 243.

řečených fakt, musím říct, že samozřejmě jedním z významných témat této kampaně byla právě rasová otázka. Ať už v souvislosti s tím, že se Obama v některých státech musel více zaměřit na některé skupiny obyvatel, především na Afroameričany a přizpůsobit jim svou kampaň, anebo z toho hlediska, že se musel po celou dobu potýkat s narážkami na jeho původ a rasovou příslušnost. Po Obamově proslovu o rase ale tyto diskuze a problémy s tím spojené z velké části ustávají a kampaň již nemá potřebu řešit otázku rasy. Obama vysvětluje své postoje k této otázce a poukazuje na nutnost sjednocení národa k dosažení kolektivních cílů a budoucí prosperity země bez rasových předsudků.

Summary

I have chosen Theme of Obama's campaign because of my interest in american politics nad present events in United States of America. USA are most basic part of world's policy. This includes among other things security policy. USA are main protector of world's peace.

Consider the view is President of United States of America one of the most important political persons in the world and in the international policy. This indicates reason why is election campaign so vastly medial. Last presidential election became more interesting because of two serious candidates – former first lady Hillary Clinton and Barack Obama. Then existed real chance of unprecedented event when a head of United States of America could be woman or Afroamerican.

My intention was surbscribe Obama's campaign mainly from race view. In introductory chapters I found important to emphasize the origin of Barack Obama, the society he grown up in and reflection of both in him. Then I focused on his professional experiences like community worker in districts of Chicago and also political career which led to elected U.S. president. Then I mention important assumptions of his entry to election campaign like extensive medial and internet campaign, also he supported celebrities and significant politics and in the first place the way of gaining financial fonds for this campaign.

In next part of my work I explain his political opinions and positions resulting of course from his affiliation to the Democratic Party. I point out his media reflection. Voters saw in him so wanted change in existing way of state management. He became representant for new generation of great politics who really cares about uniting nation and setting needed standard. Barack Obama has been taken as a new american phenomenon.

The most extensive part is pursued to race question which has been debated during the campaign. I explain positions of American voters who where against his origin, elitism and theirs personal unexperiances with black society. In „Speech on Race“ Barack Obama defends and consolidates his position to afroamerican and white voters and ethnic and immigration issues. He also calls out to all to become one nation who is willing to solve real resent political and social problems not permanent address to preconceptions and conjectures. This speech has stopped need to debate race question in connection with the campaign.

Použitá literatura

ALBRIGHTOVÁ, Madeleine. *Doporučení budoucímu prezidentovi*. Praha : Práh 2008. 288 s. ISBN 978-80-7252-218-7.

ALBRIGHTOVÁ, Madeleine. *Mocní a všemohoucí. Úvahy o bohu, Americe a mezinárodních vztazích*. Praha : Práh 2006. 328 s. ISBN 80-7252-151-9.

CNN Opinion Research Poll. [online] [citováno dne 9. 1. 2011]. Dostupné z <http://i.a.cnn.net/cnn/2008/images/01/12/rel1b.pdf>.

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. *Spojené státy americké. Společnost a politika*. Praha : Libri 2002. 298 s. ISBN 80-7277-141-8.

JANDA, Kenneth, BERRY, Jeffrey M. (a kol.). *Výzva demokracie. Systém vlády v USA*. Praha : Sociologické nakladatelství 1998. 423 s. ISBN 80-85850-54-0.

KREJČÍ, Miloš. *Jak se dělá prezident Spojených států amerických*. Praha : Mladá fronta 2009. 248 s. ISBN 978-80-204-1935-4.

KUTTNER, Robert. *Obama's Challenge. America's Economic Crisis and the Power of a Transformative Presidency*. Chelsea : Chelsea Green Publishing 2008. ISBN 1-60358-079-4.

MENDELL, David. *Obama- Od slibu k činu*. Praha : Práh 2008. 400 s. ISBN 978-80-7252-234-7.

OBAMA, Barack. *Audacity of Hope. Thoughts on Reclaiming the American Dream*. New York : Three Rivers Press 2007. ISBN 10: 0307237699.

OBAMA, Barack. *Barack Obama- Cesta za sny mého otce*. Praha : Štrob, Širc & Slovák s.r.o. 2009. 384 s. ISBN 978-80-903947-6-6.

Obama rozdrtil Clintonovou. [online] [citováno dne 18. 4. 2011]. Dostupné z <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/132824-obama-rozdrtil-clintonovou.html>.

PLOUFFE, David. *The Audacity to Win: The Inside Story and Lessons of Barack Obama's Historical Victory*. Viking Press, 2009. 352 s. ISBN 978-0670021338.

První souboj o křeslo amerického prezidenta vyhráli Obama a Huckabee. [online] [citováno dne 18. 4. 2011]. Dostupné z <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/129949-prvni-souboj-o-kreslo-americkeho-prezidenta-vyhrali-obama-a-huckabee.html>.

RYBÁČKOVÁ, Jiřina. *Svět zvaný Amerika. O volbách a nejen o nich*. Praha : Epoque 2004. 446 s. ISBN 80-86328-62-7.

SHAW, Sin-ming. Rasa a americké prezidentské soupeření. [online] [citováno dne 9. 1. 2011]. Dostupné z <http://www.project-syndicate.org/commentary/shaw6/Czech>.

THOMAS, Evan. How He Did It? *Newsweek*, 2008, č. 152, s. 20.
Obama Speeches. [online] [citováno dne 6.1.2011]. Dostupné z <http://obamaspeeches.com>.

THOMASOVÁ, Garen. *Dokážeme to! Životopis Baracka Obamy*. Pardubice : Mayday 2008. 168 s. ISBN 978-80-86986-19-7.

WILSON, John K. *Barack Obama. Pokus o nemožné*. Brno : Computer Press 2008. 204 s. ISBN 978-80-251-2215-0.

WOLFFE, Richard. *Renegade: the Making of a President*. New York : Crown Publishers 2009. ISBN 978-0307717412.

PROJEKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Hronová Lada
E-mail:	kheilova@centrum.cz
Semestr:	Letní semestr
Akademický rok:	2008/2009
Název práce:	Prezidentské volby v USA- předvolební kampaň Baracka Obamy.
Předpokládaný termín dokončení (semestr, školní rok):	Letní semestr, 2010/2011
Vedoucí bakalářského semináře:	Doc. PhDr. Jiří Vykoukal, CSc.
Vedoucí práce (není povinné):	Mgr. Jana Sehnálková
Zdůvodnění výběru tématu práce (5 řádek):	Zvolení Baracka Obamy do funkce prezidenta USA přineslo jistou naději na nutné změny v americké politice, především směrem k zahraničí. Americká, ale i světová veřejnost očekávala od této skutečnosti posuny v řešení ožehavých problémů v rozhodujících ohniskách napětí. Zaujala mne možnost blíže se seznámit s předvolební kampaní Baracka Obamy. Za zásadní považuji způsob, jakým Barack Obama vedl a posléze vyhrál svou volební kampaň.
Předpokládaný cíl (5 řádek):	V mé práci bych chtěla analyzovat kampaň Baracka Obamy a důvody, proč byl nakonec zvolen do funkce prezidenta. Zaměřím se především na to, jakou roli sehrála v této kampani jeho barva pleti a zda to byla spíše jeho výhoda, anebo nevýhoda vzhledem k historicky zakořeněnému složitému postavení afroameričanů v americké politice. V práci se také zaměřím na to, zdali byla Obamova kampaň faktorem barvy pleti poznamenána a jak se s touto otázkou jeho kampaň vyrovnala.
Základní charakteristika tématu (10 řádek):	Téma kandidatury Baracka Obamy do funkce prezidenta USA, jeho předvolební kampaně a posléze i vyústění této snahy ve volební vítězství se stalo důležitým milníkem v americké historii, protože na úřad prezidenta USA poprvé dosáhl afroameričan. Barack Obama velmi výrazně zaujal americkou i světovou veřejnost již jako kandidát jak v primárkách demokratické strany, tak i ve finálovém klání s republikánským soupeřem Johnem McCainem. Důležitou roli nepochybně hrála i obecná neoblíbenost předchozího prezidenta George W. Bushe. Obama ale také zaujal poněkud neotřelými názory na dění v USA i ve světě, v takzvaných problémových regionech (Afghánistán, Irák, apod.). Hlavním předpokladem pro jeho zvolení se ale stal způsob vedení a financování jeho kampaně. Tým lidí, který organizoval Obamovu kampaň, zavedl do tohoto procesu novinky týkající se především internetové kampaně a způsobu získávání financí a to se ukázalo jako rozhodující.
Předpokládaná struktura práce:	- Úvod- vymezení tématu, vysvětlení základních termínů a předpokládaný cíl práce

<ul style="list-style-type: none"> - Barack Obama a jeho schopnost oslovit voliče a zaujmout veřejnost - Organizace a příprava Obamovy kampaně- kvalita jeho organizačního a poradního týmu, financování kampaně a způsob vedení - Průběh předvolební kampaně- Obamova veřejná vystoupení, mediální prezentace, internetová kampaň, novinky ve způsobu vedení prezidentské předvolební kampaně, které byly zavedeny, odlišnosti od předchozích kampaní - První afroamerický prezident? Otázka rasy ve volbách, reakce Obamovy kampaně. - Závěr- závěry vyplývající z práce jaké byly nejvýznamnější důvody zvolení Baracka Obamy do funkce prezidenta a jakou roli sehrála jeho barva pleti. 		
<p>Základní literatura (10 nejdůležitějších titulů): Albrightová, Madeleine: Doporučení budoucímu prezidentovi. Práh, Praha 2008. Krejčí, Miloš: Jak se dělá prezident Spojených států amerických. Mladá fronta, Praha 2009. Mendell, David: Obama- Od slibu k činu. Práh, Praha 2008. Obama, Barack: Audacity of Hope. Thoughts on Reclaiming the American Dream. Three Rivers Press, New York 2007. Obama, Barack: Barack Obama- Cesta za sny mého otce. Štrob, Širc & Slovák s.r.o., Praha 2009. Thomasová, Garen: Dokážeme to! Životopis Baracka Obamy. Mayday, Pardubice 2008. Wilson, John K.: Barack Obama- Pokus o nemožné. Computer Press, Brno 2008. Kuttner, Robert: <u>Obama's</u> Challenge. America's Economic Crisis and the Power of a Transformative Presidency. White River Junction, Vt.: Chelsea Green 2008. Wolffe, Richard: Renegade : the Making of a President. Crown Publishers, New York 2009. Plouffe, David: The Audacity to Win: The Inside Story and Lessons of Barack Obama's Historic Victory. Thorndike Press, 2009.</p>		
Podpis studenta a datum		
Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		